

Стратегії професійного зростання учителя-словесника в умовах змін

ГАПОН Л.О.

26.01.2023

План

1. Самоосвітня діяльність.
2. НУШ: базова середня освіта:
 - ▶ Новий зміст освіти.
 - ▶ Сучасні підходи в роботі з учнівством.
 - ▶ Оцінювання.
3. Самореалізація педагогів.
4. Сертифікація вчителів.

Самоосвітня діяльність

- ▶ Самооцінка – вміння оцінювати свої можливості
- ▶ Самооблік – вміння брати до уваги наявність своїх якостей
- ▶ Самовизначення – вміння вибирати своє місце в житті, в суспільстві, усвідомити свої інтереси
- ▶ Самоорганізація – вміння знайти джерело пізнання й адекватні своїм можливостям форми самоосвіти, планувати, організовувати робоче місце та діяльність
- ▶ Самореалізація - реалізація особистістю своїх можливостей
- ▶ Самокритичність – вміння критично оцінювати переваги та недоліки власної роботи
- ▶ Самоконтроль – здатність контролювати свою діяльність
- ▶ Саморозвиток – результат самоосвіти

Академічна свобода

Відповідно до статті 54 «Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу» нового Закону України «Про освіту», педагоги мають право на:

- академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі;
- педагогічну ініціативу;
- розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання;
- вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ та організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників тощо

НУШ: базова середня освіта

- ▶ Для вчителів 5-6 класів, що в 2022-2023 н.р., які працюють у класах НУШ.
- ▶ Для всіх учителів, що прагнуть дізнатися більше про реформу освіти й нові підходи та інструменти в роботі з учнівством.
- ▶ Для керівників ЗЗСО, що дбають про впровадження реформи командою вчителів.
- ▶ <https://osvitoria.university/courses/ZSjaMgJDF/>

НОВИЙ ЗМІСТ ОСВІТИ

- Державний стандарт базової середньої освіти та його реалізація в Типовій освітній програмі та модельних навчальних програмах.
- Ключові компетентності та наскрізні вміння – ключі до освітнього поступу.
<https://docs.google.com/document/d/1qezSwdqdJb7ClGyJdYjDDfZxDedJVs2LGSxgy8sG9uw/edit>
- Освітня програма закладу освіти. Навчальний план як компонент освітньої програми. автономія закладу та конкретного вчителя. Навчальні програми, календарно-тематичне планування.

Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 р. № 1/9530-22
Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та
викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у
2022/2023 навчальному році

- ▶ В «Інструктивно-методичних рекомендаціях щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році» (Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 р. № 1/9530-22) вказано: «Модельні навчальні програми на рівні закладу освіти мають бути конкретизовані у навчальні програми» .
- ▶ Останні оформлюються за зразком модельної (див. Лист МОН від 24.03.2021 № 4.5/637-21 «Потенційним авторам/укладачам модельних навчальних програм для базової середньої освіти») і затверджується на педагогічній раді.

Розробляючи навчальну програму, педагоги можуть:

- вносити зміни у пропонований модельною навчальною програмою зміст навчального предмета/інтегрованого курсу,
 - доповнювати зміст програми, включаючи регіональний компонент; розширювати/поглиблювати або ущільнювати зміст окремих елементів (розділів, тем, модулів тощо);
 - доповнювати тематику практичних/творчих робіт;
 - вилучати окремі питання, з метою уникнення надмірної деталізації змісту навчального матеріалу;
 - змінювати послідовність вивчення тем, не порушуючи логічної послідовності досягнення результатів навчання;
 - додавати або пропонувати інші види навчальної діяльності, відповідно до освітніх методик і технологій, які використовує вчитель, а також наявних засобів навчання.
- ▶ Загальний обсяг таких змін може досягати 20%.

Календарно-тематичне планування

- ▶ Навчальні програми, розроблені не на основі модельних навчальних програм або на основі декількох модельних програм, можуть використовуватись тільки у закладах освіти, у яких вони створені, і тільки за умови, що ці програми отримали відповідний гриф Міністерства освіти і науки України.
- ▶ **Календарно-тематичне планування здійснюється на основі навчальної програми у довільній формі і може бути об'єднано з навчальною програмою в один документ.**
- ▶ У календарно-тематичному плані треба визначити відповідність кожного очікуваного результату, якого необхідно досягти на уроці, певній групі загальних результатів, визначеній Державним стандартом .

Сучасні підходи в роботі з учнівством

- Сучасні методи навчання у НУШ.
- Компетентнісно орієнтовані завдання.
- Інтегроване навчання.
- STEM-освіта у сучасній школі.
- Діяльнісний підхід у НУШ.
- Навчання на основі запитів.
- Сучасний дизайн уроку.
- Ефективна співпраця та комунікація в освітньому процесі НУШ.
- Універсальні інструменти для розвитку критичного мислення.

Оцінювання

- Оцінювання в НУШ.
- Формувальне та підсумкове оцінювання.
- Інструменти формувального оцінювання.
- Формувальне оцінювання: зворотний зв'язок.
- Формувальне оцінювання: інструменти онлайн.
- Підсумкове оцінювання офлайн і онлайн.

Методичні рекомендації про оцінювання в НУШ

Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році

Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 р. № 1/9530-22

Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»

Лист Міністерства освіти і науки України від 06.08.2022 р. №4.5/2303-21

Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289

Відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітня програма закладу освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми, має таку структуру:

1. Вступна частина.
2. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання.
3. Навчальний план закладу освіти з визначенням переліком:
 - ▶ предметів інтегрованих курсів та визначенням для них тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання;
 - ▶ предметів/курсів (інтегрованих або за вибором) вибіркового освітнього компоненту.
4. Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм відповідно до переліку предметів/інтегрованих курсів, визначеному навчальним планом закладу освіти.
5. Опис форм організації освітнього процесу.
- 6. Опис інструментарію оцінювання.**
7. Інші складники (за потреби закладу).

Участь у розробленні процедур та інструментарію оцінювання

Заклад/учителі має/мають право внести в освітню програму й ухвалити:

- шкалу оцінювання (за потреби);
- правила переведення загальної оцінки результатів навчання в 12-бальну шкалу для виставлення оцінок у Свідоцтво досягнень (за умови використання власної шкали);
- термін адаптаційного періоду для 5-тих класів, коли не здійснюється поточне і підсумкове оцінювання);
- форми, зміст та способи оцінювання;
- види та кількість контрольних (діагностувальних) робіт;
- спосіб визначення підсумкових оцінок: тематичних, семестрових, річних:
- урахування / неврахування поточних оцінок (діагностувальних / контрольних робіт) для виставлення тематичних оцінок.
- урахування результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень , для виставлення семестрової оцінки (Лист Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 р. № 1/9530-22) [3, с. 26].

Важливо врахувати й те, що педпрацівники можуть розробляти критерії та дескриптори до кожної теми відповідно до загальних критеріїв (Наказ Міністерства освіти і науки України 01 квітня 2022 р. № 289) .

Підходи до процедур оцінювання

Підхід 1

- Групи результатів оцінюються в балах
- Загальна оцінка як середнє арифметичне
- Враховуються всі види оцінювання
- Враховуються всі групи результатів

Підхід 2

- Групи результатів оцінюються в рівнях
- Відокремлено оцінюється тема і групи результатів
- Зміст і уміння оцінюються окремо
- Оцінки можуть не корелювати
- Є ризик формального оцінювання груп результатів

Сертифікація вчителів

https://sqe.gov.ua/sertifikaciya-vid-a-do-ya-shho-maie-znati-za/?fbclid=IwAR1beg09JYMhNqAzZIYZEp4Piqiw2De2dPQcUoKXzfkvt_7kEvYnLGTfjss

У пілотній процедурі можуть взяти участь вчителі базової середньої освіти – фахівці з української мови та літератури і з математики.

Реєстрація вчителів математики та української мови і літератури триватиме протягом 01–11 серпня:

- основний етап (01–07 серпня) – у межах граничної кількості для кожного регіону;
- додатковий етап (07–11 серпня) – у межах загальної граничної кількості.

Розрахунок граничної кількості вчителів, які можуть бути зареєстровані у 2023 році для проходження сертифікації за категоріями

№ з/п	Регіон	Гранична кількість учителів за категоріями*		
		початкових класів	математики	української мови та літератури
1	Вінницька область	68	24	24
2	Волинська область	58	22	22
3	Дніпропетровська область	103	34	36
4	Донецька область	55	12	11
5	Житомирська область	56	20	20
6	Закарпатська область	67	21	19
7	Запорізька область	56	16	15
8	Івано-Франківська область	62	25	24
9	Київська область	84	24	26
10	Кіровоградська область	40	12	14
11	Луганська область	21	4	3
12	Львівська область	107	43	44
13	Миколаївська область	44	14	14
14	Одеська область	94	32	31
15	Полтавська область	52	18	20
16	Рівненська область	63	24	23
17	Сумська область	36	14	14
18	Тернопільська область	49	19	18
19	Харківська область	81	25	25
20	Херсонська область	40	6	6
21	Хмельницька область	54	20	19
22	Черкаська область	47	16	16
23	Чернівецька область	39	14	14
24	Чернігівська область	36	14	15
25	м. Київ	89	27	27
УСЬОГО		1500	500	500

* Гранична кількість у межах регіонів, що застосовується під час основного етапу реєстрації вчителів для проходження сертифікації у 2023 році.

Схема 1

Вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації в 2022 році

Максимальна цифровізація

- ✓ Формат проведення процедури: дистанційно впродовж одного робочого дня
- ✓ Використання цифрових пристроїв: смартфона, планшета, персонального комп'ютера, ноутбука на основі платформи відеоконференцзв'язку ZOOM
- ✓ Використання електронної форми експертного висновку

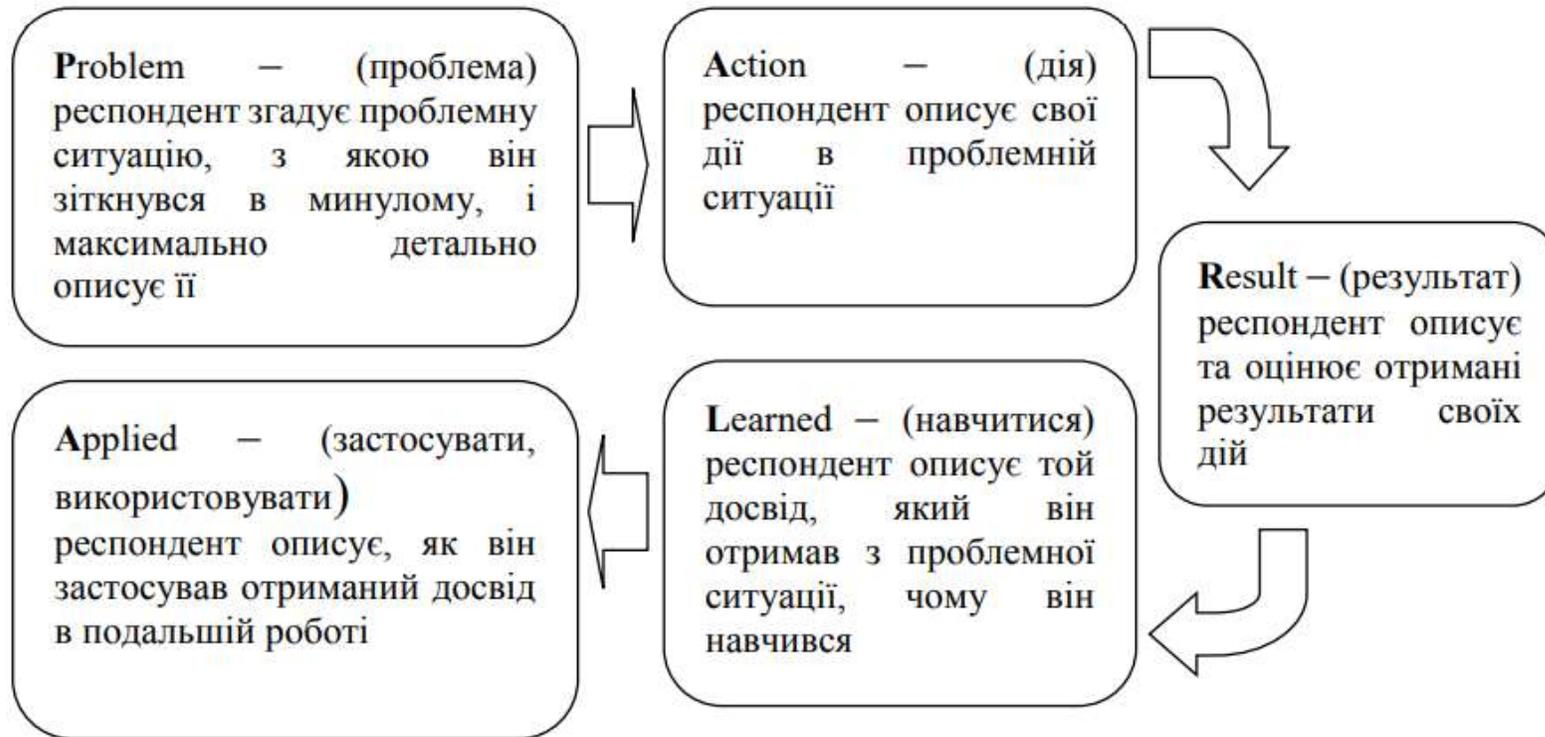
Спрощення й удосконалення методів збирання інформації

- ✓ Спостереження за навчальними заняттями
- ✓ Аналіз самопрезентації учасника сертифікації
- ✓ Спостереження за самоаналізом навчального заняття
- ✓ Інтерв'ю з учасником сертифікації

Вивчення практичного досвіду роботи

- ▶ На третьому етапі, що є фінальним (і головним) у сертифікації, вчитель отримує оцінки своїм професійним компетентностям від зовнішніх експертів. Оцінювання 15-ти професійних компетентностей відбувається **за 32-ма критеріями:**
- ▶ <https://sqe.gov.ua/ocinyuvannya-15-profkompetentnostey-vchyteliiv-sertyfikaciya/>

Методика інтерв'ю PARLA

Основні види освітніх ресурсів, які можуть створюють педагогічні працівники :

- ▶ методичні розробки, плани-конспекти,
- ▶ сценарії, додаткові інформаційні матеріали для проведення уроків,
- ▶ контрольні роботи, тести, практичні і проєктні завдання для роботи учнів під час проведення навчальних занять і вдома,
- ▶ завдання для самостійного опрацювання учнями;
- ▶ навчальні програми, календарно-тематичні плани, електронні освітні ресурси для дистанційного навчання, інші інформаційні ресурси.

Способи оприлюднення педагогічних доробків учителів :

- ▶ публікації на сайті закладу та/або засновника,
- ▶ освітніх онлайн-платформах;
- ▶ у блогах, професійних спільнотах соціальних мереж,
- ▶ матеріалах та/або виступах конференцій,
- ▶ фахових виданнях тощо.

30.07.2022 р. Верховна Рада України прийняла за основу проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони використання джерел інформації держави-агресора або держави-окупанта в освітніх програмах, в науковій та науково-технічній діяльності».

Запропоновано доповнити статті 6, 33 Закону України «Про освіту» і статтю 3-1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» твердженням про те, що освітні програми, науково-освітні програми та наукові дослідження не можуть містити посилання на джерела інформації, створені:

- на території держави-агресора або держави-окупанта;
- державною мовою держави-агресора або держави-окупанта;
- фізичною особою, яка є громадянином (підданим) держави-агресора або держави-окупанта;
- юридичною особою зареєстрованою на території держави-агресора або держави-окупанта.

В умовах необхідності захисту освітньо-інформаційного простору України від «руського міра» при виборі запропонованих кимось чи створених самостійно методичних продуктів необхідно врахувати неприпустимість використання в них будь-яких елементів (текстів, ілюстрацій, методик, діагностувальних карт, анкет тощо), пов'язаних із країною-агресором.